2011 nr. 44 10. maí
Lög um grunngerð fyrir stafrænar landupplýsingar

Tóku gildi 13. maí 2011 nema 1. málsl. 10. gr. sem tók gildi 1. janúar 2014. *EES-samningurinn:* XX. viðauki tilskipun 2007/2/EB. *Breytt með:* L. 126/2011 (tóku gildi 30. sept. 2011). L. 72/2019 (tóku gildi 5. júlí 2019 nema 9. gr. sem tók gildi 1. jan. 2021; *EES-samningurinn:* XX. viðauki tilskipun 2003/4/EB). L. 54/2024 (tóku gildi 1. júlí 2024; um lagaskil sjá 11. gr. og brbákv.).

Ef í lögum þessum er getið um ráðherra eða ráðuneyti án þess að málefnasvið sé tilgreint sérstaklega eða til þess vísað, er átt við **umhverfis-, orku- og loftslagsráðherra** eða **umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneyti** sem fer með lög þessi.

■ **1. gr.** *Markmið.*

□ Markmið laga þessara er að byggja upp og viðhalda grunngerð fyrir stafrænar landupplýsingar á vegum stjórnvalda og tryggja aðgengi stjórnvalda og almennings að landupplýsingum um Ísland.

■ **2. gr.** *Gildissvið.*

□ Lög þessi taka til stafrænna landupplýsinga sem eru í eigu eða á vegum stjórnvalda og varða íslenskt land, landhelgi og efnahagslögsögu, sbr. 1. og 3. gr. laga um landhelgi, efnahagslögsögu og landgrunn, nr. 41/1979. Í reglugerð sem ráðherra setur skal kveðið nánar á um þá þætti stafrænna landupplýsinga sem lögin taka til.

□ Lög þessi taka einnig til stafrænna landupplýsinga í eigu eða á vegum lögaðila sem falla undir ákvæði b–c-liðar 3. tölul. 3. gr. að svo miklu leyti sem þær verða til eða er aflað í tilefni af hinu opinbera hlutverki þeirra eða þjónustu.

□ Lög þessi hafa ekki áhrif á höfundarétt stjórnvalda að landupplýsingum sem falla undir lögin.

□ Stafrænar landupplýsingar í eigu annarra en lög þessi taka til falla undir lög þessi hafi eigandi þeirra fengið leyfi til að tengja þær við landupplýsingagátt, sbr. 5. gr., á grundvelli laga þessara.

□ Séu til mörg samsvarandi eintök af sömu gögnum ná lögin einungis til upprunalegrar útgáfu þeirra.

■ **3. gr.** *Skilgreiningar.*

□ Í lögum þessum er merking eftirtalinna orða og orðasambanda sem hér segir:

1. *Grunngerð fyrir stafrænar landupplýsingar:* Tækni, stefnur, staðlar og mannauður sem þarf til að afla stafrænna landupplýsinga, vinna úr þeim, varðveita, miðla og auðvelda notkun þeirra.

2. *Landupplýsingar:* Gögn og upplýsingar sem tengjast stað á, í eða yfir jörðu, hvort heldur með hnitum eða auðkenni, t.d. staðfang eða póstnúmer.

3. *Stjórnvöld:*

a. Öll stjórnvöld sem falla undir gildissvið upplýsingalaga.

b. Lögaðili sem hefur verið falið opinbert hlutverk eða veitir almenningi opinbera þjónustu sem varðar umhverfið á grundvelli laga, stjórnvaldsfyrirmæla eða samnings við stjórnvöld sem falla undir a-lið.

c. Lögaðili sem gegnir opinberu hlutverki eða veitir opinbera þjónustu sem varðar umhverfið og lýtur stjórn þeirra stjórnvalda sem falla undir a-lið. Lögaðili er talinn lúta opinberri stjórn í þessum skilningi þegar stjórnvöld skv. a-lið tilnefna meira en helming stjórnarmanna í stjórn lögaðilans eða hafa á annan hátt virk yfirráð yfir honum.

4. *Lýsigögn:* Upplýsingar um gögn og/eða þjónustu eða lýsing einkenna gagnasafna, svo sem innihalds, eiginleika eða ástands.

5. *Samhæfni:* Hæfni tveggja eða fleiri kerfa eða gagnasafna til samtengdrar vinnslu.

6. *Landupplýsingagátt:* Vefsetur sem veitir aðgang að stafrænum landupplýsingum og tengdri þjónustu.

■ **4. gr.** *Lýsigögn.*

□ Stjórnvöld skulu leggja fram lýsigögn fyrir þær stafrænu landupplýsingar og vefþjónustu sem þau eiga, reka eða varðveita. Uppfæra skal lýsigögnin ef breytingar verða á gögnunum eða ný gögn bætast við.

■ **5. gr.** *Landupplýsingagátt.*

□ [Náttúrufræðistofnun skal][1] starfrækja landupplýsingagátt til að veita aðgang að stafrænum landupplýsingum og upplýsingum um þær. Eftirtalin vefþjónusta skal vera aðgengileg öllum í gegnum landupplýsingagáttina:

1. Lýsigagnaþjónusta sem gefur kost á að leita að stafrænum landupplýsingum og tengdri þjónustu.

2. Skoðunarþjónusta sem að lágmarki gefur kost á að skoða gögn, skýringar þeirra og lýsigögn, fara um þau, þysja inn/út, hliðra þeim eða skara.

3. Niðurhalsþjónusta sem gefur kost á að hala niður afritum stafrænna landupplýsinga eða fá beinan aðgang að þeim, hvort sem er að öllu leyti eða að hluta.

4. Vörpunarþjónusta sem gefur kost á að varpa stafrænum landupplýsingum til að samhæfni náist.

5. Þjónusta sem gefur kost á að virkja ólíka vefþjónustu landupplýsinga.

□ Aðgangur að þjónustu skv. 1.–5. tölul. 1. mgr. skal opinn öllum með þeim takmörkunum á upplýsingarétti sem greinir í [upplýsingalögum].[2]

□ Upplýsingatexti skal vera til í íslenskri útgáfu eftir því sem unnt er. Lýsigögn öll skulu vera til í íslenskri útgáfu.

[1] *L. 54/2024, 12. gr.* [2] *L. 72/2019, 21. gr.*

■ **6. gr.** *Skyldur stjórnvalda.*

□ Stjórnvöld sem hafa stafrænar landupplýsingar í umsjá sinni skulu sjá til þess að gögn og tengd vefþjónusta séu gerð aðgengileg í gegnum þá landupplýsingagátt sem kveðið er á um í 5. gr.

□ Séu stafrænar landupplýsingar og tengd vefþjónusta í samræmi við ákvæði laga þessara og reglugerða settra á grundvelli þeirra skulu stjórnvöld hafa tæknilega getu til að miðla gögnum og tengja þau landupplýsingagátt, sbr. 5. gr.

□ Stjórnvöldum er ekki skylt á grundvelli laga þessara að afla nýrra gagna.

■ **7. gr.** *Tenging annarra en stjórnvalda við landupplýsingagátt.*

□ Nú búa aðrir en stjórnvöld yfir stafrænum landupplýsingum í samræmi við ákvæði laga þessara og reglugerða settra á grundvelli þeirra, og geta þeir þá sótt um að fá að tengja landupplýsingar sínar við landupplýsingagátt. [Beiðni um slíkt skal send Náttúrufræðistofnun sem tekur ákvörðun um hvort tenging sé heimil. Jafnframt getur Náttúrufræðistofnun haft frumkvæði að því að aðrir en stjórnvöld tengi gögn sín við landupplýsingagátt.][1]

[1] *L. 54/2024, 12. gr.*

■ **8. gr.** *Sameiginleg notkun gagna.*

□ Stjórnvöld skv. a- og b-lið 3. tölul. 3. gr. skulu veita hver öðrum aðgang að stafrænum landupplýsingum og tengdri vefþjónustu og gera hver öðrum kleift að skiptast á og nota upplýsingar sínar í opinberum verkefnum.

□ Stjórnvöld skulu veita stofnunum Evrópusambandsins og EFTA aðgang að stafrænum landupplýsingum og þjónustu skv. 5. gr.

■ **9. gr.** [*Hlutverk Náttúrufræðistofnunar.*][1)]

□ [Náttúrufræðistofnun fer][1)] með framkvæmd laga þessara.

□ [Náttúrufræðistofnun sér][1)] um rekstur, viðhald og tæknilega þróun landupplýsingagáttar, sbr. 5. gr. [Stofnunin skal][1)] einnig vera stjórnvöldum til ráðgjafar til að skyldum samkvæmt lögum þessum sé fullnægt.

[1)] *L. 54/2024, 12. gr.*

■ **10. gr.** *Aðgerðaáætlun.*

□ [Náttúrufræðistofnun gerir][1)] tillögu til ráðherra um aðgerðaáætlun við uppbyggingu, rekstur og viðhald grunngerðar fyrir stafrænar landupplýsingar um Ísland. Aðgerðaáætlunin skal vera til fimm ára í senn og skal [ráðherra][2)] staðfesta hana.

[1)] *L. 54/2024, 12. gr.* [2)] *L. 126/2011, 542. gr.*

■ **11. gr.** *Gjaldtaka.*

□ Þjónusta skv. 1. og 2. tölul. 1. mgr. 5. gr. er veitt án endurgjalds. Heimilt er að hafa gögn hjá skoðunarþjónustu skv. 2. tölul. 1. mgr. 5. gr. á því sniði að þau verði ekki notuð í viðskiptalegum tilgangi.

□ Heimilt er að innheimta gjald fyrir þjónustu skv. 3., 4. og 5. tölul. 1. mgr. 5. gr. Þjónustugjöld þessi skulu ákvörðuð í gjaldskrá sem ráðherra staðfestir. Upphæð gjalds skal taka mið af kostnaði við að veita þjónustu, má ekki vera hærra en kostnaður við þjónustuna og skal byggð á rekstraráætlun þar sem þau atriði eru rökstudd sem ákvörðun gjalds byggist á. Gjaldskrá skal birta í B-deild Stjórnartíðinda.

□ Notendum skal gert kleift að greiða þjónustugjald skv. 2. mgr. með rafrænum hætti.

■ **12. gr.** *Upplýsingagjöf.*

□ Stjórnvöldum er skylt að veita [Náttúrufræðistofnun][1)] þær upplýsingar á grundvelli þessara laga sem ráðherra óskar eftir, þ.m.t. um notkun landupplýsinga, útbreiðslu þeirra og aðgang að þeim.

[1)] *L. 54/2024, 12. gr.*

■ **13. gr.** *Reglugerðarheimild.*

□ [Ráðherra][1)] setur í reglugerð[2)] nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara, þ.m.t. um:

a. þá þætti upplýsinga sem lögin ná til, sbr. 2. gr.,

b. þær upplýsingar sem lýsigögn innihalda og um uppfærslu á þeim, sbr. 4. gr.,[3)]

c. landupplýsingagátt, sbr. 5. gr., m.a. um samsetningu leitarþátta,

d. gjaldtöku, sbr. 11. gr.,

e. upplýsingar sem stjórnvöldum er skylt að veita ráðherra, sbr. 12. gr.

[1)] *L. 126/2011, 542. gr.* [2)] *Rg. 414/2014, sbr. 332/2015 og 461/2016.* [3)] *Rg. 390/2012.*

■ **14. gr.** *Innleiðing á tilskipun.*

□ Með lögum þessum er innleidd tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2007/2/EB um notkun og miðlun landupplýsinga, sem vísað er til í I. kafla í XX. viðauka samningsins um Evrópska efnahagssvæðið, eins og honum var breytt með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 55/2010 frá 30. apríl 2010.

■ **15. gr.** *Gildistaka.*

□ Lög þessi öðlast þegar gildi. Þó skal 1. málsl. 10. gr. öðlast gildi 1. janúar 2014.

■ **16. gr.** *Breyting á öðrum lögum. . . .*

Ákvæði til bráðabirgða.

■ **I.** . . . [1)]

[1)] *L. 54/2024, 12. gr.*

■ **II.** . . . [1)]

[1)] *L. 54/2024, 12. gr.*